

YAYIMA HAZIRLAYANIN ÖNSÖZÜ

Bu kitap 2001-2002 öğretim yılında Boğaziçi Üniversitesi Çeviribilim Bölümü'nde verdiğim “Hikâye Çevirisi” konulu dersin bir ürünüdür. Bu dersin içeriği sadece hikâye metinlerinin çevirisiyle sınırlı değildi. Hikâyenin tarihi, hikâye kuramları ve terimleri, kısacası, hikâye bilgileri de dersin kapsamı içindedeydi. Dünya edebiyatının önemli hikâyecileri ile kuramcılarının bu konuda yazdığı önemli makalelerde işlenen görüşlere bu derste öğrencilerle birlikte eğildik. Öğrenciler bu makalelerle denemelerden bazılarını Türkçeye çevirdiler. Ben bu çevirileri asıllarıyla karşılaştırdıktan sonra bir kitapta toplamaya karar verdim. Elinizdeki kitap böyle bir ortak çalışma ile ortaya çıktı.

İncelediğimiz makaleleri Türkçeye çevirirken temel düşüncemiz, Türkçede roman tarihi ve kuramı hakkında pek çok inceleme olduğu halde, hikâye sanatı hakkında pek az kuramsal ve eleştirel kaynak bulunmasıydı. Son yıllarda bu yolda bazı adımlar atılmamış değildi. Bu eksikliği duyup hikâye hakkında yazan, bu konuda yazılanları derleyen yahut çeviren yazarlar, çevirmenler vardı; doğrudan doğruya hikâye türüne ayrılmış bir de dergi çıkıyordu. Bu alandaki yayınların gene de doyurucu bir seviyeye geldiği söylenemezdi. Her şeyden önce, hikâye tarihine mal olmuş bazı temel kuramsal metinlerin Türkçeye kazandırılması gerekiyordu. Edgar Allan Poe, Maupassant, Çehov, Sherwood Anderson gibi modern hikâyenin temellerini atıp bu sanata yön vermiş olan yazarların kurmaca anlatının bu türü üstüne yazdıkları; hikâyecilerin kendi sanatlarına yaklaşımlarını belirttikleri kimi yazılar; Gogol, Çehov, Katherine Mansfield, James Joyce, William Faulkner, Virginia Woolf gibi hikâye tarihine damgasını vurmuş olan sanatçıların eserleri hakkında yayımlanan bazı önemli eleştirel yazılar, değerlendirmeler ve gözlemler Türkçeye çevrilmemişti. Bu yüzden, bu tür temel metinlerin çevirisine öncelik tanıdık. Ama bununla yetinmedik. Hikâyenin klasikleri olan yazarların yanı sıra, yakın bir geçmişin yazarlarının denemeleri ile makalelerine de yer verdik. Yeni yazarların denemeleri ile, gitgide gelişen, sınırlarını zorlayan, kendini yenileyen bir tür olan hikâye konusundaki yeni görüşleri yansıtmak istedik. Bunların yanında, hikâye terimlerini açıklayan öğretici yazılara yer verdik. Norman Friedman'ın hem romanı, hem hikâyeyi ilgilendiren, çok sayıda kuramsal kitap ve makale, hikâye ve roman okumadan tam anlamıyla öğrenilemeyecek olan bir konuyu, “görüş açısı” konusunu çok özlü bir biçimde ele alıp örneklerle incelediği, son derecede faydalı *Roman ile Hikâyede Görüş Açısı* adlı yazısı da bunlara eklendi. Bu derlemede bir

Türk yazarının bulunmaması bir eksiklik olacaktı. Nahit Sırrı Örik'in 1928'de yazdığı, 1933'te kitap haline gelen *Roman ve Hikâye Hakkında Bir Kalem Denemesi* adlı dizi yazılarından seçtiğimiz iki bölüme yer vererek bu eksikliği gidermek istedik. Hikâye edebiyatı konusunda daha geniş kapsamlı bir derleme hazırlamak gücümüz dışındaydı. Bu bakımdan, amacımız sadece bu konudaki eksiklerin biraz olsun giderilmesinden başka bir şey değildi. Ortak bir çalışmanın bir ürünü olan elinizdeki derleme ile bu alandaki gediğin kapatılmasına küçük bir katkıda bulunduysak sevineceğiz.

Bu kitaba çevirileriyle katkıda bulunan değerli öğrencilerim Melda Akbaba, Zeynep Akidil, Sevda Ayar, Şule Bakırcan, Gamze Bayraktar, Seyhan Bozkurt, Alev Demir, Meltem Demirbaş, Fatma İdin, Armağan Kırışman, Zerrin Koltukçuoğlu, Lütfiye Kozacıoğlu, Senem Öner, Berrin Özdemir, Fırat Özgül, Süheyla Özkan, Eda Taşkınarda, Demet Yazıcı, Çiğdem Yıldız, Aysun Gamze Yüksel ile, arkadaşım Güneş Günter'e teşekkür ederim.

Bülent Aksoy, Cihangir 2003